

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

»ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК« излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Преплата се шаље уредништву у Београду »Краљев трг« до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: селима, које улазе у састав општине а која је већ преплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој дени могу преплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви »Полицијског Гласника« не продају се. Рукописи не враћају се.

ЧОВЕК КАО ЗЛОЧИНАЦ

од М. П. Јовановића.

(НАСТАВАК)

* * *

Није без испитавања остала ни физиогномија у злочинаца, да би се утврдила нека нарочита, **злочиначка физиогномија**. Све, што се збива у души човековој, што покреће његову унутрашњост, изражава се на лицу његову, у изгледу му. Кад видимо неку непознату нам личност, нас невољно привлачи или одбија већ сама његова на лицу изражена му унутрашњост. У форми и цртама лица открива се начин на који човек мисли, нарав његова, особине духа му. Да ли није у њима изражена и склоност ка злочину?

По сличности појединих делова лица човекова с тим деловима животња, закључиваху некадањи учитељи физиогномике каква су душевна и наравствена својства субјекта. Широко чело значи плашљивост, јер је широка чела и плашљив во; високо чело казује ученост, као код интелигентног домаћег пса. Накострешена коса значи добродушност (лав!); к носу спуштене обрве значе нечистоту (свиња), узана брада казује пакост и завист (мајмун), дуге уши и дебеле усне глупост (магарца), а од чела искривљен нос значи крађу (гавран).

Израз лица човековог има у себи нечег сталног и непроменљивог и нечег несталног и променљивог. Тип костију лица, развијеност њихова и одношај њихов међусобни, формација чела, носа, јагодичних костију, браде и т. д., као и каквоћа оних меких делова лица, вољи неподлежних, чине основу за трајни, стални израз лица. На против у променљивој игри мишића лица, у покретима појединих им делова огледа се шта се све догађа у духу и уму. У првом је типични, наслеђем расплођавани, национални моменат. у другом индивидуални, од ма ког афекта зависни и изазвани моменат. Мимички су покрети тренутни отисци онога што се у унутрашњости, у духу збива; живост и многострукост њихова мења се према разноликости представа и степену у ком су преко нерава пробуђени центри мозга. Што су чешића и интензивнија та осећања задовољства или нерасположења, тим трајнији бивају мимички покрети лица, тим истакнутије и стабилније постају извесне карактерне црте лица. Сваки покрет душе изражава се у покретима нашега тела; за то и можемо по овима закључивати на оне. Често понављани пак покрети остављају за собом на изгледу нашем трајне трагове; ови су онда знаци нарања и трајног расположења душе једнога човека, дакле и страсти које у њему превлађују. Отуда то, да се рђави прохтеви, ниске наклоности и навике дају познати у цртама лица, да оно што злочинац осећа и мисли, да нарав и душа његова говори или чита се на лицу његову, да је изражена у извесним цртама лица му, у злочиначкој физиогномији. Но ма колико да је згодно да има ове злочиначке физиогномије — а без сумње више пута може се имати прилике да се виде карактеристични примери те врсте, — ипак се специфичност физиогномије у злочинаца не може признати као правило, па ни као нешто чега би често било. Још одсудније пак морамо сматрати за ташту самообману, ако се хоће да зна и вађе за сваку врсту злочинаца нека нарочита физиогномска формација лица.

Специфични знаци злочиначке физиогномије имали би да буду, како се у новије време учи, у нарочитом кроју појединих костију лица, а поглавито у мимичном апарату злочинчеву. Да разгледамо то, у колико већ напред није било о томе речи.

Нарочита карактеристика злочинаца, како криминално-антрополошка школа бележи, имала би да је у истакнутом, јако испупченом *челу* и великој развијености његова руба, лука испод обрва. Овака израслост чела налази се нарочито у нижих класа и дивљака, дајући лицу њихову варварски израз. Јако напред изведен обрвни лук, често с јаким, китнастим обрвама што наткриљују очи и корен носу, дају лицу онај дивљи израз, који у приликама у физиогномији важи као сурови и подмукли карактер. Но Бер тврди, да је у осуђеника поверенога му завода врло ретко нашао такав крој чела и обрва.

Крој *носа* важи као врло важан знак по степен савршенства на развиту човекове главе, нарочито лица. Форма носа, његова дужина и ширина, његова ленијарна архитектура дају лицу нарочити изглед, по коме се, вели се, може мислити на извесне особине душе и карактера. Тип носа лежи већ у самој раси, али у том опет типу има места за развитак индивидуалних разлика по начину живота, васпитању, занимању и т. д. Нос је у културво јаким народа велики и јако иде напред, а код нижих племена кратак, више спљоштен и раширен. У виших класа некога народа или племена форме је развијеније и благородније, у нижих грубље и елементарније. Дугачак и шиљаст нос знак је оштроумља и мудрости, али и лукавства; кратак и затупљен значи простоту духа и малу увиђавност; мали, мршав, покретан нос значи подруглив карактер. Дебео нос значи тешкоћу појмова, а по кривом носу може се мислити на особитости карактера; велики орловски нос значи снагу и храброст, дебели широк и пљоснат наклоност луксузу. Дуги и шиљаст носеви била би особина људи, који се одликују оштроумношћу, мудрошћу, хитрином, лукавством, а људи кратких и дебелих носева имали би мање развијене делатности душе. То би било отуд, што живот осећањем обилан и велики рад духа наизменичним мимичним изразом облагорођавају крој носа. Трими мислима и тупи духом остављају га без промене и задржавају елементарни му тип.

Ломброзо тврди, да је у лопова нос крив и туп, у убица велики, често орловски или, још боље, као у јастреба; фалсификатори и варалице имају крив, често дуг и дебео нос. У најновије време најтачнији су о томе подаци Салватора Отеленга. Он је у том погледу испитао 129 мртвих злочиначких глава и 392 живе, па је добивене податке поредио са подацима добивеним испитивањем нормалних људи, умоболних и епилептичара. Тиме он долази опет до неког атавистичког знака за нос злочинаца. Но Бер вели, да велика тачност у обрађивању форме носа појединих категорија злочина не улива много вере и да он у својих осуђеника ни у ком погледу није нашао неки типичан крој носа. Као и остали делови лица, тако и нос у злочинаца у многим чему није леп, грубе је форме, али у опште и обично није ван кроја но са осталих класа друштвених. Могу бити у злочинаца и неке грдно неправилне форме, али их има и лених, племенитих. За то Бер и тврди, да у форми носа злочиначког нема ничег што би било нарочитог типа, ничег специфичног само носу злочинаца.

Осем оног стабилног и мимичног утиска, лицу даје нарочити израз боја и особина *косе*. Хоће се да има и нека зло-

чинцима специфична коса. Вели се да је у крадљиваца мање густа, у убица кудрава, пуна и угасите боје, у фалсификатора и варалица да често пре времена оседи или је никако и нема. Ломброзо каже: „Коса угасите боје у злочинаца шест пута је чешћа од плаве; у њих је плава коса три пут ређа него у нормалних. Црне косе су махом паликуће и крадљивци: угасите косе махом су скитнице; плавих је највише међ злочинцима противу „благонаравија“ и међ варалицама. Риђа длака ређа је у злочинаца него у остала света“. Отоленги налази код 450 за поврат кажњених злочинаца да оседелост наступа у познијој старости него код нормалних, да је ретка пре 50 година; најранија је код варалица а најпознија код разбојника, у крадљиваца је пак нешто ранија него у разбојника. Телавост, по њему, врло је ретка у злочинаца. Што злочинци тако не седе и не ћелаве, он приписује слабој осетљивости и малој реакцији духа њихова. Но с других страна имамо података који казују да је оседелост чешћа у злочинаца, као што је и врло честа појава да раније остаре у свему изгледу у опште. Ако се, уз то, узме у обзир тешкоћа у одређивању боје косе и очију у појединих народа, ако се, даље, погледа на најновије податке Вирхова, Топинара и др. скоро о свима културним народима, по којим подацима локални, климатски одношаји укрштања расе чине да буде најразличнијих мена у боји косе и очију, онда ће се, јамачно, морати одустати од тога, да се ма и најмање важности придаје томе хоће ли у злочинаца превлађивати ова или она боја косе. — Противно коси на глави, у злочинаца је брада оскудно обрасла длаком. Мисли се да је то знак општег несавршенства у развоју.

Орган, из кога најречитије и најјасније говоре мисли и осећаји, јесте око. Сваки покрет ока, свака промена правца којим се гледа казује унутрашње расположење душе; сталност погледа и његово врдање казују мир и узбуђеност душе. Широке и узане зенице, спуштање трепавица, усјактелост и живост која у очима блесне, све то чини те можемо да загледамо у оне узане и дубоке поноре душе. Око је заиста огледало душе, које нам на видело износи начином мало објашњеним често душевни и морални карактер. Од вајкада хтело се да се по покрету ока и погледу сазна злочина мисао, неморална склоност. „Да бисмо познали убицу, вели Видок, доста је да му очи видимо,“ а тако мисли и Ломброзо кад каже: „То, што урођеног злочинца најјасније карактерише и одаје, јесте његов поглед... Нека би злочинац имао у власти и све црте свога лица, неће му испастаи за руком, па ма био и највећа подмуклица, да прикрије онај поглед који одаје унутрашњост његову. Ја налазим да је поглед убице веома сличан погледу мачке кад ова повучено вреба и спремна чека да скочи.“ Око је у крадљиваца, вели он на другом месту, мало, немирно, често разроко, обрве набране и састављене: а у убица око је стакласто, ледено, укочено, по кашто закрвављено. Многи фалсификатори и варалице имају мале оборене очи. И заиста врло често налазимо у злочинаца неки чудан, неповољан нам поглед, поглед који нас одбија, који нам казује злочинчеву рђаву мисао, неваљалу намеру неку. Али зар се и ту често не варамо? Кољко пута поверујемо отвореном, смиреном, мирном погледу какве подмуклице која се само привидно каје? А колико пута не верујемо с почетка затвореном, повученом погледу кога само привидно непоправљивога лица, које се мало по мало са свим покаже као лице јаке воље и стално доброг карактера? Ако је око заиста огледало душе, онда ми нисмо у стању да верно и јасно тумачимо слику коју нам даје. Не треба много да верујемо површној оцени. Само у злочинца који је учинио тешку кривицу, који још није овладао својом унутрашњошћу, постао њен господар и примирио се, само у њега биће оног погледа који га одаје; међу тим махом злочинац баш за поврат кажњен и непоправљив казиваће погледом својим неку хладну мирноћу и стојаће као празан кратер каква угашена вулкана. Никад пак неће поглед и особина ока сигурно казати и категорију злочинца, врсту злочина, осем може бити нешто у случају силовања и дела против „благонаравија.“ Извесно је, да се у оку злочинца може што шта читати, али не толико колико многи мисле ту да нађу; очи не казују ништа тако јако, да се на њихово казивање смемо слепо ослањати.

У мимичној игри мишића огледа се шта све бива у животу душе; свако расположење и сваки замишљај праћен је

и исказан на лицу извесним покретом мишића. Што су чешћа и постојанија та расположења и замишљаји, тим се дубље урезане, видније утиснуте налазе на лицу извесне изразне форме, тим сталније и трајније бивају извесне црте лица. Оно хитро збирање чела, оно у мах кривљење углом усана, па онај тренутни помицај доњом усном — све су то реакције духа нашега на спољни свет. Према надражености осећаја и воље мозак креће на посао извесне групе мишића мимичнога апарата; а кад је врло често то пословање мишићно, направиће се линије и бразде, које ће доказивати да се много што шта преко главе претурало. На тај начин извесне мимичне радње мишића добијају нарочиту физиогномску вредност: извесне боре на челу, извешан положај усана и облик уста постају карактеристичне за физиогномију. Па да ли лице у злочинаца својим обликом, васколиким изразом и појединостима својим казује што сигурно о неморалним мислима и злочиној вољи, да ли, простије да кажемо, има нарочите злочиначке физиогномије? Ломброзо вели: „Нека се простудује масе несрећника разних казнених завода, како сам их ја простудовао, па ће се доћи до закључка, да они истина немају неку пркосну или страшну физиогномију, изузев изузетке, али ипак имају са свим засебну физиогномију, и још скоро свака врста злочинаца своју. Наш аутор, Бер, сматра такав закључак као неподесан у многим погледу а по последицама му и опасан.“ (Наставиће се)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

І. Суђење по грађанским споровима

Суду општине Слатинске

Од Мијаила Настића, земљоделца из Слатине, купио сам 10 товара овогодишње пшенице по 15 динара товар, рачунајући исти у 100 килограма. Пшеница је морала бити чиста, овејана и без кукоља и уродице. Овако пречишћену пшеницу требао ми је предати у моју магазу на Уб 25 јула ове године, и ја сам му, на име овога нашега закљученог уговора, као капаре дао 50 динара.

Да је између нас овакова погодба била и да сам му на име награде дао сто динара, потврдиће сведоци: Никола Лазин и Марко Иконић, земљоделци из Слатине.

Но Мијаило своју обавезу није хтео испунити, но је пшеницу препродао другоме, зато сам принуђен тужити га томе суду с молбом да га осуди, да ми дуплира дату му капару у 50 динара што износи 100 динара, да ми накнади плаћену таксу у 5:40 динара и на име трошка и дангубе 10 динара.

Основ тужбе повраћај дупле капаре услед неиспуњења уговора.

Вредност тражбине 100 динара.

Доказ сведоци.

1 августа 1899 год.

Уб.

Настас Аћимовић

трговац са Уба.

Бр. 428. Завести у деловодни протокол, затим одредити рочиште на које позвати обе парничне стране.

1 августа 1899 год.

Слатина.

Председник суда

Рађено у суду општине Слатинске, 4 августа 1899 год.

Белешка по спору

Настаса Аћимовића, трговца са Уба

Противу

Мијаила Настића, земљоделца оvd.

Судили су:

Председник суда

Кметови

Бележио

Писар.

Због повраћаја дупле капаре услед неиспуњења уговора о продаји и куповини.

Вредност 100 динара.

На рочишту су обе парничне стране и сведоци.

На спору суда нису се могли поравнати.

Прочитана је тужба и тужилац оста у свему при истој тражећи и за данашњи предстанак суду десет динара.

Тужени каза: Ја сам доиста са тужиоцем закључио уговор о продаји и куповини 10 товара пшенице онако како он наводи, но дан предаје исте у његову магази има се извршити о Малој Госпођи тј. 8 септембра ове године, а не 25 јула ове године. Овај уговор закључили смо на Убу у његовој магази на Петров-дан ове године, и тада сам ради испуњења уговора примио од њега 50 динара на име капаре, с том обавезом да ако о условљеном року, тј. о Малој Госпођи пшеницу му по уговору не предам, да сам дужан капару му дуплирати. Да је овако било потврдиће и сведоци на које се тужилац позива, на нека их суд испита. Дангубе тражим три динара.

Испит. сведока

Нешко Лазић, земљоделац овд. има 38 година, у свему способан за сведока, на питање од стране суда положено му, каза:

Лицем на Петров-дан био сам у магази газда Настасовој на Убу, неким мојим послом. Ту је био и тужени Мијаило и Марко Иконић мој сељац. Мијаило је понудио Настасу да му прода 10 товара пшенице, наводећи, како је иста добра и једра, само док је скине, оврши и пречисти. Тада су ступили у погодбу и погодба је закључена тако: да тужени Мијаило са ценом по 15 динара од товара рачунајући товар у 100 килограма, преда тужиоцу 10 товара пшенице, која мора бити пречишћена без кукоља, плевне и уродице. Ову предају да изврши у његовој магази на Убу 25 јула ове године. На име те погодбе, тужилац Настас, дао је туженоме Мијаилу, на име капаре 50 динара, са тим условом, да му је дужан исту дуплирати, ако неби уговор испунио. На ово љу се заклети. Дангубе тражим 2 динара.

Марко Иконић, земљоделац овд., има 52 год. у свему способан за сведока, на положено му питање од стране суда каза:

Био сам на Петров-дан у магази тужиоца Настаса, на Убу, када је исти закључио са туженим Мијаилом уговор о продаји и куповини пшенице и знам да кажем то: да је Мијаило продао газда Настасу 10 товара пшенице, чисте, овејане, без кукоља и уродице по 15 динара товар, рачунајући исти у 100 килограма. Уговорили су да му ову пшеницу има предати 25 јула ове године у његову магази, и за испуњење тога уговора примио је од газда Настаса 50 динара капаре, с тим да му исту буде дужан дуплирати ако му пшеницу на време не преда. На ово се могу заклети. Дангубе тражим 2 динара.

Тужилац није имао шта да примети на исказ сведока, јер су његове тужбене наводе потпуно утврдили, тражи да суд донесе своју пресуду.

Тужени рече, да сведоци неистину сведоче односно предаје пшенице, а зашто то чине не зна.

Сведоци су на своје исказе заклети.

Судски разлози:

Испитом испитаних и заклетих сведока, којима суд поклања своју веру, тужилац је потпуно доказао то: да је уговор за предају купљене пшенице био 25 јула ове године, даље то, да је туженом дао на име капаре 50 динара, са том обавезом да му је тужени исту дужан дуплирати, ако неби уговор о предаји, о року испунио. Према оваквом стању ствари тужени се има осудити на то да врати тужиоцу дуплу капару. С тога суд на основу §§ 6 и 13 грађ. поступка, с погледом на § 520 грађ. закона

Пресуђује

Да тужени Мијаило буде дужан вратити тужиоцу Настасу дуплу капару у 100 динара, да му накнади плаћену таксу у 5-40 динара, и на име трошка и дангубе пет динара, а тако и испитаним сведоцима на име дангубе по 2 динара.

Пресуда саопштена парничарима одмах јавно у суду.

Од суда општине слатинске, 4 августа 1898 год. Бр. 459 у Слатини.

Писар.

Председ. суда.

Кметови.

NB. Заведи белешку и пресуђење у протокол суђења.

II. Истуш

Рађено у суду општине ивањичке, 28 јула 1899 год.

По извршеној пресуди овога суда од 20 маја ове године Бр. 562, која је донета, у спору Николе Ристића терзије, про-

тиву Павла Недића, абације овдашњег, имао сам данас извршити попис покретности дужника Павла а за наплату 70 дин. са осталим трошковима. Ово сам му саопштио и позвао га да се изјасни од чега мисли овај дуг да плати, да му се попис и продаја покретности не врши. Он је тада одговорио да новаца нема, но власт нека чини своје. Тај попис нисам могао извршити нити тражбину осигурати с тога, што у стану дужника Павла нисам ништа нашао, а поверилац ми је казао, да је дужник ствари ноћу изнео и прикрио код Петра Деспотовића асурције, наводећи, да ће то потврдити Никола Петровић лебар и Станко Арсић каф., који су били очевидци кала су ствари изнете и однете кући Петра Деспотовића.

Достављајући ово суду, молим га за даљи надлежни поступај.

Марко Спасић, кмет.

Бр. 854. Да се одмах позову Никола Ристић, терзија, Никола Петровић, пекар и Станко Арсић, механџија и да се саслушају о околностима, које кмет извршитеља у своме реферату наводи. Затим одмах узети реч од дужника Павла Недића, абације и Петра Деспотовића, асурције. По томе акта суду на решење.

28 јула 1899 год.

Председ. суда.

Ивањичка.

Рађено у суду општине ивањичке, 29 јула 1899 год.

Дозван Никола Ристић, овд. терзија, има 41 годину и упитан према реферату кмета извршитеља каза:

Доиста је јуче кмет хтео извршити попис покретности мога дужника Павла Недића, за извршење пресуде, по којој ми дугује 70 динара са осталим трошковима, но у стану нисмо нашли ништа, што би се у попис узети могло и ја сам тада кмету казао, да је Павле прикрио ноћу све своје ствари код Петра Деспотовића, асурције, а да зато знаду Никола Петровић пекар и Станко Арсић мех., који су били очевидци и који су ми то причали.

Никола Ристић, терзија.

Упитан Никола Петровић, пекар овд., има 36 година, до сада неосуђиван, у свему способан за сведока, шта зна да сведочи по овој ствари он изјави:

Доиста ја сам газда Николи казао, да је његов дужник ноћу изнео ствари из своје куће и склонио код Петра асурције, а то сам му казао као очевидца, јер сам видео Павла и његову жену 26 ов. мес. када су ноћу око 10 сати ствари износили и то орман, гвоздени кревет, спаваће хаљине, један астал и неке ствари у корпама и то су однели одмах у другу авлију где седи Петар и тамо унели у његову кућу. Када сам ово видео ја сам одмах јавно моме газди од куће Станку и он је се такође о томе уверио.

На ово љу се заклети.

Дангубе не тражим.

Станко Арсић, мех. има 58 година, неосуђиван, у свему способан за сведока каза:

У мојој кући седи тај Павле. Једне вечери пре два три дана дође у механу моју Никола пекар, и изазва ме на поље у авлију. Тада ми рече како Павле са женом износи ствари и носи у другу авлију код Петра асурције. Ја сам се о томе доиста уверио и пресрео сам Павла са питањем: зашто то чини, он ми је одговорио: не бој се ти, газда, ја ћу теби твоје платити, ово чиним само да Николи ништа не платим, кад је баш толико притиштао да неће да чека. Ја сам му на то казао да то није лепо и да љу ја о томе Николи известити.

Заклећу се.

Дангубе не тражим.

Дозван Павле Недић, абација овд., има 32 године и упитан према реферату кмета и саслушању сведока изјави:

То не стоји у ствари и сведоци сведоче у атар моме повериоцу Николи. Истина је да сам 26 овога месеца изнео око 10 сати ноћу 1 гвоздени кревет и један орман из моје куће и однео у кућу Петра асурције и предао му, но то сам учинио зато, што су то ствари његове и што ми их је он дао у послугу, а знао сам да ће ми се вршити попис и продаја за рачун газда Николи, па да човеку не би ствари пропале.

Павле Недић.

Дозван Петар Деспотовић, асурџија овд., има 39 година и упитан према саслушању сведока он изјави:

Доиста 26 ов. мес. око 10 часова у вече, дошао је код мене Павле Недић и рече ми, да ће да му се врши попис за

рачун газда Николе Ристића, па би рад да склони нешто ствари и да ми донесе мој орман и гвоздени кревет који сам му на послугу дао. Ја као комшија и пријатељ нисам ово могао одрећи и дозволио сам му да то учини, дао сам му кључ од шупе и он је тамо ствари склонио, само је мени предао мој гвоздени кревет и орман, а какве су ствари у шупи ја не знам јер тамо нисам улазио, пошто је кључ код Павла.

Петар Деспотовић.

Оверава

Писар.

Кмет.

Судски разлози:

Испитом испитаних сведока, а и признањем Павловим и Петровим, потпуно је доказана та околност, да је Павле хтевши изабети попис и продају својих ствари за наплату дуга, исте склонио код Петра и да је Петар ово дозволио, § 34 полиц. уредбе. За ово дело они су криви и имају се казнити по § 385 тач. 1 крив. закона. Зато суд општине ивањичке као надлежан, § 4 полиц. уредбе, с погледом на чл. 89 закона о таксама

Пресуђује

Да се оптужени Павле и Петар за ово дело казне са по пет дана затвора о своме трошку и да плате по 2 дин. у таксеним маркама за ово дело иступне природе.

Ствари које се налазе код Петра одмах од њега одузети и пописати и за извршење дела надлежно и законом поступити.

Саопштити им пресуду и одмах је извршити §§ 15 и 16 полиц. уредбе.

Од суда општине ивањичке, 30 јула 1899 год. Бр. 860. у Ивањци.

Писар.

Председ. суда.

Кметови.

Задатак. На наш положени задатак у 31 броју нашег листа одговорили су правилно:

Јанићије Митић рачун. општ. Лоњичке, Радомир Ј. Поповић писар општ. Крчмарске, Светозар М. Ристић писар општ. Косовичке, Милован Ј. Марковић писар општ. Црљеначке, Велимир М. Животић писар општ. Рипањске, Милан П. Зарић писар општ. Рипањске, Живан В. Ивановић писар општ. Крчмарске, Танча Петровић писар општ. Р. Бањске, Анђел Благојевић писар општ. Трњанске, Панта Милошевић писар општ. Рековачке, Маринко Ж. Николић писар општ. Влакчанске. Доситије Р. Станисављевић писар општ. Петровачке, Ст. Павловић писар општ. Жабарске, Живота Јаковљевић писар општ. Н. Аџбеговачке, Љубомир И. Јовановић писар општ. Ракиначке и Груја С. Живковић писар општ. Новачке, који су се изјаснили да Јелица треба да подигне тужбу код Првостепеног суда као надлежног за суђење овога спора, пошто пописана покретност износи већу вредност од 200 динара, а општински суд по јасним прописима § 6 грађ. поступка надлежан је за суђење спорова ове природе „закључно“ до 200 динара.

Остали су одговорили неправилно.

НАЈТЕЖА ОСУДА

(НАСТАВАК)

— Тако, Бога ми то траја више од месец дана. Вида се променила као да није она девојка. Нити с ким говори, нити хоће што да ради. Што год јој заповедим, а она само одговори: „Нећу“ или „Што да ја радим у туђој кући. Почне да се завађа с чељади. Направи ми читав раздор по кући.“ Видим ја да она баш жели да је изјурим из куће, а неће сама да оде... Затвори се у свој вајат па не излази никако докле год не дође Вићан. А он опет, што ти велим, учестао па сваки дан по два пут, а све као има нека посла са мном због општине. Ја сам био одборник.

— А Вићентије није био ожењен? — упитам.

— Како да није био ожењен! Ожењен, брате, и имао троје деце као три златне јабуке, једног мушкарца и две девојчице. Мушкарца му најмлађи, тек пушља од четири године, а старија девојчица од осам година, Стаменка јој име. Како су то била красна и паметна деца. Стаменка беше као кака маторка, а вредна као пршљен. Слободно би могао човек целу кућу на њој оставити, па да нико не позна да ту нема домаћице... На

мајку су била деца, Јелка му се звала жена. То беше злато од жене, а из најбоље куће овде у нашем селу. Кротка, блага, чуварна, вредна као кртица. Како је она водила кућни ред и пазила децу и човека то се не рађа више. На Вићентију најчистија кошуља, најлепше ишаране чарапе и тканице, а и деца чиста и одевена као цветићи. По вазда то створење у послу. Никуд не изиђе она да се проведе као њене срећне друге, но само тако послова по кући кукавица до суђена часа.

Па и он је, до душе, све до то доба био ваљан, вредан, а и добар домаћин. Јесте хтео да врдне по мало 'нако по женским пословима, ал' опет је пазео жену и децу и водио домаћинске послове не може бит' боље. Ал' од како се загледа у несрећну Виду, лепо као да. Боже ме прости, уђе онај куси у њега: лепо излуде човек. Батали се много; занемари и кућу и жену и децу и послове, све, ама све, брате. Само тако пригрне гуњић на једно раме па врља по селу и пије. Седне ту пред мејану, па полић за полићем. Затрчи девојчица те га зове на вечеру или га траже радници, а он псује све на свету. Дође неки сељак те се тужи, вели ударио ме коцем Павле, кад смо батали рибу, а он слегне раменима, истресе полић па одговори: „Удри и ти њега“. Један опет дошао те му се жали како су му украли јагње, а он одмах посла за оног несретника, што је с Видом шуровао, па обали човека ту пред мејаном, потеже штап па лепо уби: отеже се онај као маче. Ништа му не помиње јагње но само виче: „Тако. 'оће момак да вара девојке по селу!“ А већ то било пре толико времена и чак га апсио за то. Од како се то деси нико није смео ни да се здрави с Видом на улици, па ни да је погледа љуци; склања се сваки, да га зло не снађе. А мене поједе срамота што је то чудо у мојој кући. Избегавају је и моји укућани, а и ја. Пролазимо мимо њу ка мимо гробље. Нико јој не каже ни црне ни беле...

— Па шта је било с њом?...

— Траја тако још неко време, па се зар и њој досади, те 'вала Богу утече из моје куће и погоди се бајаги да служи код Вићанова брата. У очи тога дана су она и Вићан шапутали нешто до неко доба ноћи иза моје качаре. Зар је он и научио да тако уради, јер знаш његовог брата кућу и његову само плотић раздваја.

* * *

Прошла година од тада; кад ја једном око велики' заранака, баш у ово доба, некако око светог Илије, беја' пошао на гумно, — продужи механџија — па се сретнем са Јелом Вићентијевом, она носила радницима ужину. Није ми ни род ни помози Бог, што веле, ал' баш кад је видо' кака се кукавица начинила дође ми тешко и нешто ме гану у срце, па ми саме сузе поћоше. Она и онако ситачка и мала, па још ослабила, па је немаш шта видети, као биљчица остала сирота, а очи јој све подадуле и поцрвенеле од плача. На рамену јој обрамница и на њој велики лонци с неком чорбом, две котлајке кисела млека и две торбе с пројама, па знаш и 'нако слабачка, па се сва увија мислиш до земље под теретом. Са њом иде њена Стаменка и носи ракију у бардаку. Велики неки бардак, па дете једва иде, а искривило се на другу страну и једнако преповаћа бардак те га наменшта на кук. Паметно дете а иста мајка гледа ме као анђелак неки, а њему очи ушлукане и црвене, а затурило се од врућине и зној му се само слива низ лице.

— Зар ти, Јело, носил. једва је запита', тако ме нешто стеже у грлу од туге.

Она ме само погледа па јој грунуше сузе на очи, као да их просу човек из неког суда, и зајеца. Заплака и дете. Ја се сетим моје деце, па ми још теже дође и чисто ми се обртоше оне њиве ово главе.

— Спусти то јадна, па се одмори мало. А зар не држите момка? — упитам.

Она спусти обрамницу с рамена и кад се исплака, погледа ме као да зове за помоћ, уздану па ће рећи:

— Ето шта се учини од мене... Као да хтеде још нешто да каже, али је сузе загушише.

Плакала је дуго, а ја гледам ћутећи час њу, час дете, па, Бога ми, нећеш ми веровати, чисто и ја оплака кад помислим како је то живомученица жена, а двори опет оног несретника и пази га не мож' лепше бити. Знао сам ја све

како он с њом поступа! Цело село наше само о томе и говори и сви жале ову јадну жену. Хтео сам, знаш, да је тешим некако, ал' куда ћеш је утешити. Није то, брате, лако гледати зло очима у својој рођеној кући: радити цео дан као роб, удворити и човека и дечицу, па још и ону проклетницу, коју не може очима да гледа.

— Па зар је узео у кућу? — упитам.

— Узео но како! Његова добросретна жена, што ти реко', ради као роб и двори и њу и њега, а он је још туче и закера те ово, те оно.

— Па кажеш ли му што јадна — продужи механиција причати — упитам је? Она уздану, право рећи јекну, па само слеже раменима.

— Па питаш ли га бар што тако чини, што упропашава кућу и оваку красну дечицу?...

— Шта ћу га питати црна и ојађена, кад не смем ни на сенку да му станем. Он мене сматра као скота па и горе од скота. Нађе он кривицу мени па нек сам ка' анђео само да ме избјеги, а камо ли да га што питам. Каменом се тако па само гледам зло очима и плачем несрећна за овом кукавном дечицом. Па не могу више ни да плачем. Вучем се тада као авет и сва некако, као да сам се скаменосала, а немам грешна коме ни да се пожалим, но сама се гризем, па ми баш нека мука пала на срце, па ће лепо да ме живу умори.

Она опет зајеца и помилова девојчицу руком, па узнедрицати и оплаквати и себе и децу, као да је већ умрла, а ја слушам и мислим на своју децу па се чисто љуљам, а у глави ми само зуји, и све ми неки мравци уз леђа, а под грло ми етаде нешто па оће да ме удави.

Ал' кад узнедри дете љубити и зацвиле:

— Јаој мени сирочићи моји, ко ће да вас пази кад мајке немате!...

Мене обузе туга па хтедо' утећи само да не слушам ту запевку. Жива оплака себе саму. Море да си био то да видиш само па никад ти не би с памети сишло. Закука и дете, па се приљуби уз њу и све цепти кукавче од неког стра и запомаже:

— Јаој, нано, не дам те, јаој, не дам те.

А слабачко и једно и друго па да камен проплаче од јада.

— Не дај ме благо нани, не дај твоју нану, не дај благо нани! — нариче кукавна жена и једва кроз плач да јој разбереш речи.

Остави се, Бога ти, ћорава посла, не плаши то дете, виш' како се узнедрило па само преза и трепери ка' јасиков листак.

— Осећам ја да ће ми скоро доћи крај. Не може се овако — поче опет она кроз сузе. — Ево види само, рече, па подиже повезачу, те ми показа разбијену главу. — Ето, вели, а у телу сам сва испребијана. Уби ме крвник, крв га изела и убило га добро моје. А ја сам га пазила и дворила као Бога, а роб сам куће и ове дечице наше, а он тако. Ономад опет до неко доба ноћи луњао некуд с оном дробетином, земља јој, Боже ти нареди, кости изметала. А не сметам им грешна, но се склањам и правим мања од макова зрна за љубав деце; што видим не видим, што чујем, не чујем, ал' ме крвник опет не оставља. Удари ме чим довати. Дође доцне, готово после по ноћи. Ја му поставила совру, спремила постељу, намирила децу, успремил сваки кутак, па ме да лажнеш како је чисто, зготовила вечеру не мож' бољу бити, уточила вина и ракије, па метула на совру; свршила све па седим, те чекам. Деца поспала, а ја запалим кандило и станем пред икону, те се молим Богу да га окрене на боље само, и нека га умудри, да мене остави на миру да гледам децу, па му све просто било. А и деца се сирота устравила па једнако презају иза сна и запиште. Плаше се, па ме све стра пашће у занос ил' у фрас. Јер он дође пијан свако вече, па претури совру ногом и изразбија стаклиће, па мене увати, те туче за пра' бога, а деца се тако чисто удавила па сву ноћ презају. Ако му опет не спремиш онда се држи што не спремиш, а кад му спремиш, онда што си спремила. Кажем ти дође онамад тако, па чим на врата, а он потеже ногом совру, па све прште у комаде. Ја стојим у буцаку па се тресем и чини ми се дође ми суђени час. Дечица поћипаше па узеше кукати и збише се око мене као пилићи, божем да их ја браним кукавица!...

Ту жена зајеца и једва опет продужи од плача:

— А он стоји, па се љуља пијан и шкрипи зубима. Ја ни да данем, а камо ли да му што кажем.

— Што не купиш ове комаде, кучко, но дремаш?... викну ми он и пође мени, па се саплете на сломљену совру и паде. Деца вриснуше и још се јаче почеше уз мене приљубљивати, а мени срце да пукне за њима, а не смем ни да пушнем, а камо ли да заплачем. У том он скочи па посрћући јурну на мене и довати ме за косу, па ми поче ударати главу о дувар.

— Немој, Вићо, — почех ја молити — тако ти добра мога, немој тако ти оне наше дечице, остави ме болан само њих да гледам па све ти просто, све, све, све ти просто.

— Шта ми ти прашташ, курво? Ти да ми нешто опростиш?... дрекну он па ме узнедри јаче грувати песницама по глави.

(Наставиће се).

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

с руског Јефта Угричић

21

— Газдарицу није нико тукао, рече она онет оштрим и одлучним гласом.

Он је гледао у њу једва дишући.

— Сам сам чуо... нисам спавао... седео сам... рече он још бојажљивије. — Дуго сам слушао... Долазио је помоћник кварталног старешине... Сви су се згнурли на степенице, из свију станова.

— Нико није долазио. А то крв из тебе говори. Тако је то, кад нема одушке, па се већ и згрушавати стане, онда се и почне човеку причињавати... Хоћеш ли јести, шта ли мислиш?

Он не одговори.

Настасија је непрестано стојала поред њега, пажљиво га гледала и није одлазила.

— Дај ми да пијем... Настасејуска.

Она сиће доле и кроз два минута врати се с водом; али он већ није знао, шта је било даље. Само се сећао како је сркнуо гутљај хладне воде и полио се по грудима. Затим је напустило бесвесно стање.

III.

Он ипак није био баш сасвим у бесвесном стању за све време болести: то је било грозничаво стање, са бунилом и полусвесношћу. Многога се чега он доцније сећао. Час му се причињало, да се око њега скупља много света, који хоће га да узме и некуд однесе, па се због њега препиру и свађају. Час је опет, на једанпут, сам у соби, сви су изишли и боје га се, и само овда онда тек што одшкрину врата да га виде, прете му, договарају се о нечему између себе, смеју се и пркосе му. Настасију је често виђао поред себе, тога се сећао; опомињао се и још некога човека, као њему веома познатог, али кога управо — никако није могао да се сети и кињо се због тога, па шта више и плакао. По кадшто му се чинило, да већ месец дана лежи; други пут — да је то све још исти дан. Али на оно, — на оно је потпуно заборавио; зато се, опет, сваки час сећао, да је нешто заборавио, што се не сме заборавити, — те се трзао, мучно сећајући се, стењао, падао у беснило или у ужасан, несносан страх. У таким би тренутцима скакао с места, хтео је бегати, али га је свагда неко силом задржавао, и њега је опет обузимала клонулоост и несвестица. Најзад дође сасвим себи.

То се десило једнога јутра, у десет сахати. У то доба, кад су ведри дани, сунце је свагда дугим појасом прелазило преко његовог десног зида и осветљавало угао поред врата. Крај његове постеље стојала је Настасија и један човек, који га је веома радознано разгледао и био му сасвим непознат. То је био млад момак у кафтану, с брадицом, и личио је на послужитеља. Кроз полуотворена врата вирила је газдарица. Раскољников се подиже мало.

— Ко је то, Настасија? упита, показујући на момка.

— Ах, гле, освестио си се! рече она.

— Дошао је себи, одазва се послужитељ.

Газдарица, која је вирила кроз врата, чим је видела, да се Раскољников освестио, одмах их притвори и ишчезну. Она је од увек била збуњена, а разговор и објашњење били су јој досадни; имала је четрдесет година, и била је крупна и цуна, црномањаста, добра од дебљине и од лености; иначе у лицу чак и врло лепа. Али стидљива до крајности.

— Ви... ко сте ви? продужи Раскољников питати, обраћајући се управо послужитељу. Али се у том тренутку врата опет отворише широм и унутра уђе Разумихин, погнувши се мало због своје висине.

— Та ово је права морска кајута, узвикну он улазећи, — увек морам челом да ударим; па и то ми се зове стан! А ти, брате, јеси ли се освестио? Сад сам баш чуо од Пашењке (Прасковије).

— Сад се и освестио, рече Настасија.

— Сад се освестио, потврди опет послужитељ са осмејком.

— А ко изволевате ви бити, молим Вас? упита га, окренувши се на једанпут њему, Разумихин. — Ја сам, ако је по вољи, Вразумихин; нисам Разумихин, као што ме сви називају, него Вразумихин ђак, племићки син, а ово ми је пријатељ. Е, сад, ко сте ви?

— А ја сам послужитељ у нашем бироу, дошао сам овамо послом од трговца Шелопажјева.

— Изволите сести на ту столицу; а сам Разумихин седе на другу, с друге стране стола. — То си ти, брате, добро учињено, што си дошао себи, продужи он, окренувши се Раскољникову. — Четврти је дан како готово ништа не једеш и не пијеш. Једва ти је дато неколико кашичица чаја. Двапут сам ти доводио Зосимова. Сећаш ли се Зосимова? Разгледао те је пажљиво и одмах рекао, да није ништа важно — ударила ти крв у главу или тако нешто. Некаква нервна лудорија, порција ти је била рђава, вели, мало хране, од тога си се и разболео, али да то није ништа и да ће све проћи. Диван дечко Зосимов! Добро је почео да лечи. Па, дакле? окрете се опет послужитељу, — да вас не задржавам, хоћете ли нам објаснити своју жељу? Замисли, Рођо, већ по други пут долазе из њиховог бироа; само што пређе није овај долазио, него други и ми смо се с оним објаснили. А ко је то, што је пре вас долазио овамо?

— А, то је било прекјуче, јесте. То је био Алексеј Семјонович; и он је код нас у бироу.

— Ама он изгледа да је јаснији од вас, шта мислите?

— Па да; он је управо солиднији.

— То је похвално; е, па продужите.

— Ето од Афанасија Ивановића Вахрушкина, о коме сте ви, по свој прилици, чешће слушали, дошла је, на молбу ваше мамице, преко нашега бироа упутница на вас, поче послужитељ окрећући се управо Раскољникову. — Ако сте случајно већ при свести — имам да вам предам тридесет и пет рубаља, као што је Семјон Семјонович добио на пређашњи начин о томе налог од Афанасија Ивановића на молбу ваше мамице. Знате ли?

— Да... сећам се... Вахрушкин... проговори Раскољников замишљено.

— Чујте: познаје трговца Вахрушкина! узвикну Разумихин. — Како да није при свести? А, у осталом, сад видим, да сте и ви бистар човек. Ето, видите! Паметне речи пријатно је и чути.

— Јест, јест, баш је он, Вахрушкин, Афанасије Иванович и то на молбу ваше мамице, која вам је преко њега на исти начин већ слала једанпут, он није ни сад одрекао и ово дана је поручио Семјону Семјоновичу, да вам преда тридесет и пет рубаља, до бољих времена.

— Најлепше вам је то „до бољих времена;“ није рђаво ни оно „ваше мамице.“ Па, како вам се чини: је ли он са свим при свести или није, — а?

— Мени је право. Само би требало потписати рачун.

— Надрљаће! Шта сте донели, књигу или што друго?

— Књигу, ево је.

— Дајте овамо. Хајде, Рођо, придигни се. Ја ћу те придржати; подмакни му једног „Раскољникова“... узми перо, брате, јер су нам сада новци слађи од најчистијега меда.

— Не треба, — рече Раскољников, отискујући перо.

— Шта то не треба?

— Нећу да потпишем.

— Ех, до ђавола, па како ће без потписа?

— Не треба... новаца...

— Шта, новаца не треба! Е, брате, то ти лажеш, ја сведочим! — Не узнемирујте се, молим вас, он се то само тако... опет заноси. То се њему, у осталом, и на јави дешава... Ви сте човек паметан, и ми ћемо га руководити, тј. просто речено: руку ћемо му водити, и он ће потписати. Помозите...

— Ја могу, у осталом, и други пут доћи.

— Немојте, немојте; зашто би се трудили. Ви сте бар паметан човек... Ајде, Рођо, немој да задржаваш госта... видиш, да чека, — и он се сасвим озбиљно спремаше, да води руку Раскољникову.

— Остави, сам ћу... рече овај, узне перо и потписа се у књизи. Послужитељ положи новац и оде.

— Браво! А сад, брате, хоћеш ли да једеш?

— Хоћу, одговори Раскољников.

— Имате ли чорбе?

— Јучерашња, одговори Настасија, која је за све то време ту стојала.

— С кромпиром и са пиринчом?

— Тако је.

— Знам на памет. Донеси чорбе, па и чаја дај.

— Донећу.

Раскољников је гледао на све то с дубоким чуђењем и са тупим бесвесним страхом. Решио се да ћути и чека: шта ће даље бити? „Изгледа, да нисам у бунулу,“ мислио је он, — „изгледа, да је све права збиља...“

После два минута Настасија се врати са чорбом и рече, да ће одмах и чај бити ту. Са чорбом су биле донете и две кашике, два тањира и остали прибор: со, бибер, слачица за говеђину и остало, што се пређе, на овај начин, већ одавно није дешавало. И застирач је био чист.

— Не би било рђаво, Настасијинка, кад би нам Прасковија Павловна једно две флашице пивца прикомандовала. Ми би то испили.

— Ах, ти, неваљалче! прогунђа Настасија и оде да испуни наредбу.

Раскољников је и даље разгледао око себе-преплашено и са напрегнутим силама. Међутим Разумихин седе поред њега на диван, незграпно, као медвед, обухвати му левом руком главу, и не гледајући на то, што би се он и сам могао подићи, а десном му принесе устима кашичицу чорбе, дунувши претходно неколико пута у њу, да се не би опекао. Али чорба једва да је и била топла. Раскољников жудно прогута једну кашику, затим другу, па трећу. Али пруживши му неколико кашика, Разумихин на једанпут престаде и изјави, да је, што се даљега тиче, потребно посаветовати се са Зосимовим.

Настасија уђе, носећи две боце пива.

— А' хоћеш ли чаја?

— Хоћу.

— Донеси брзо и чаја, Настасија, јер што се тиче чаја, изгледа, да је могуће и без факултета. А! ево и пивца! — он пређе на своју столицу, примаче себи чорбу, говеђину и стаде јести с неким апетитом, као да није три дана јео.

— Ја ти, брате Рођо, сад сваки дан овде код вас овако једем, промумла он, у колико је то било могуће пуним устима набијеним говеђином, — и то ме све Пашењка, твоја газдаричица, гости, уважава ме из дубине своје душе. Ја се, разумем се, не намећем, али и не протестујем. А, ево и Настасије с чајем. Како је она то окретна! Настељка, хоћеш ли пивца?

— Е, виш ти њега, врага!

— А чајца?

— Чајца... могу нанослетку.

— Наспи. Него чекај, сам ћу ти усутити; седи за сто.

Он се одмах даде на посао, нали њој, затим насу још једну шољу, остави свој доручак и приседе опет на диван. Као и мало пре обухвати левом руком болесникову главу, издиже га и отпоче га појити чајем кашичицом, опет непрестано и свесрдно дувајући у кашичицу, као да се баш у томе процесу пирења и састојала главна и спасоносна страна оздрављења. Раскољников је ћутао и није се противио, без обзира на то, што је у себи осећао сасвим довољно снаге, да се дигне и седне на диван без сваке туђе помоћи, и не само да влада рукама у колико је потребно држати кашичицу и шољу, него би можда могао чак и ићи. Али из некакве чудне, мал' те не животинске лукавости, њему је на једанпут пало на памет, да за сада још прикрије своју снагу, да се притаји, да се учини, ако је потребно, чак још и не сасвим свесним, а међутим, да слуша и гледа, шта се све ту дешава? У осталом, он није могао да савлада своје гнушање: окусивши десетак кашика чаја, он на једанпут ослободи своју главу, зловољно одгурну ка-

www.шпику.бг завали се опет на јастуке. Под главом су му сада били одиста прави јастуци — перјани и са чистим навлакама; он је и то приметио и стао о томе размишљати.

— Требало би, да нам Пашељка данас пошаље сока од малина, да му справимо напитак, рече Разумихин, седајући на своје место и прихватајући се опет чорбе и пива.

— А где ће да ти нађе малине? запита Настасија, држећи на раширеним претима шољу и срчући чај „крз шећер“.

— Малине ће, душо моја, наћи она у дућану. Видиш ли, Рођо, овде се без тебе свашта надогађало. Кад си ти оно на онакав лупешки начин утекао од мене, не казавши ми ни свој стан, колико сам се расрдио, да сам се решио наћи те и казнити те. Истога сам дана и приступио послу. Ишао сам и пишао, распитивао и распитивао. На овај твој садашњи стан сам заборавио; у осталом, никад га нисам ни запамтио, јер га нисам ни знао. Е а пређашњег стана, — сећам се само, да је био код Пет Углова, — Харламовљева кућа. Тражио сам и тражио ту Харламовљеву кућу, — а кад оно после изиђе, да то никако није ни била Харламовљева кућа, него Бухова. — Како се то по кадшто човек збуни у гласовима! Е ту сам се већ и наљутио. Наљутио сам се, те сам сутра-дан пошао у известионицу, па били што било; и замисли само: за два минута су ми те тамо нашли. Ти си тамо записан.

— Записан!

— Него; а, међутим, генерала Кобљева нису тамо могли преда мном никако наћи. Али, дуго би било причати. Тек што сам бануо овамо, одмах сам се упознао са свима твојим односима; са свима, брате, са свима, све знам; ето и она је видела: и с Никодимом Фомићем сам се упознао, и Иљу Петровића су ми показали, и са кућним надзорником, и с господином Замјетовим, Александром Григоријевићем, пословођом у овдашњој канцеларији, а најзад и са Пашељком, — то је већ било круна свега овога; ето и она зна...

— Пресладно, промрмља Настасија, насмехнувши се шетрети.

— Па и на вас ће доћи ред, Настасија Никифоровна.

— Ах, ти, цето једно! викну на једаред Настасија и прсну у смех. — Та ја сам Петрова, а не Никифорова, додаде она неочекивано, кад је престала смејати се.

— Добро, упамтићемо то... И тако, дакле, брате, да не би много речи трошили, ја сам хтео овде с почетка да пустим свуда електричну струју, тако, како бих све предрасуде у овдашњој околини једним махом искоренио; али је Пашељка победила. Ја, брате, нисам никако очекивао, да ће она бити тако... предусретљива... а? Како ти мислиш?

Раскољников је ћутао, ма да се ни за тренутак није одвајао од њега својим узнемираним погледом, па га је и сад непрестано упорно гледао.

— И то веома, продужавао је Разумихин, не збуњујући се ни најмање ћутањем и као да повлађује добитеноме одговору, — и, шта, више, веома у реду, у сваком погледу.

— Е где ти обешењака! узвикну опет Настасија, којој је овај разговор очевидно неискано годно.

— Зло је, брате, то, што ти од самога почетка ниси умео да схватиш ствар. С њом ниси требао тако. Та то је, тако рећи, чисто неочекиван карактер! Али, о карактеру доцније... Него како си, на пример, само могао дотле доћи, да се она осмели ручак ти не слати? Или, на пример, она меница? Јеси ли ти сишао с ума, шта ли, да потпинеш меницу! Или, на пример, онај намеравани брак, док је још кћи, Наталија Јегерољна, била жива... Ја знам све! А, у осталом, ја видим, да је то осетљива жица и да сам ја магарац; молим те, опрости. Али, што се тиче глупости: како ти мислиш, та Прасковија Павловна није, брате, баш тако глупа, као што би се на први поглед могло мислити, зар не?

— Да... једва изусту Раскољников, гледајући у страну, али схватајући, да је згодније одржавати разговор.

— Зар није истина? узвикну Разумихин, очевидно обрадован, што му је одговорено, — али ни Бог-зна како паметна, а? Потпуно, потпуно неочекивани карактер! Ја ти ту, брате, не умем сасвим да се нађем, веруј ми... Биће јој добрих четрдесет. Она вели тридесет и шест, па може имати и потпуно право. У осталом, кунем ти се, да о њој судим више умно, метафизички; ту ти се, брате, међу нама заврало такво симболизације, да твоја алгебра није ништа! И ја ништа не разумем!

Али, све је то лудорија; само се она на једанпут уплашила, кад је видела да ти ниси више ђак, да си остао без кондиција и одела, и да јој после смрти госпођичине није више било потребно, да с тобом родбински поступа; а пошто си се ти опет, са своје стране, забио у буџак и ниси неговао пређашње односе, то јој је и пало на памет, да те из стана истера. И одавно се она носила с том мишљу, али јој је било жао менице. А осим тога, ти си је сам уверавао, да ће мамица платити...

— То је било гадно од мене... Мати моја тек што није и сама почела просити милостињу... а ја сам лагао, да би ме у стану држали и... хранили, проговори Раскољников гласно и разумљиво. (Наставиће се)

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Петар Вукојевић. Некада је био царински стражар а сада је један од најдрскијих крадљиваца. Родом је из Крушевца, има му 37 год., средњег је раста, црномањаст, сувоњав, цела му је спољашњост у опште одвратна.

Ноћу, између 16—17. јуна тек. год. извршио је две опасне крађе у Београду, и том приликом показао је беспримерну дрскост. Пошто је прво разбио једну шупу у улици „Војводе Миленка“ и из ње покрао и однео својој кући у улици „Сарајевској“ масу ствари, вратио се поново у исту шупу, запалио свећу, и онда безбрижно отпочео бирати боље ствари, у намери да и њих однесе.

Том приликом примећен је од стране сопственице куће, и кад она викну на њега и позва патролу у помоћ, он остави покупљене ствари и нагце бежати. Дошав до улице, примети у истој неколико ноћних стражара па се с тога врати натраг, прескочи у једну оближњу башту, и тамо се прикрије у једној шупи.

Сада тек настаје оно што је најинтересантније у целој овој ствари.

Док је потера јурнула за Петром, он је, прикривен у шупи, на тешане разбијао један куфер, који се у истој налажаше, и у коме, поред разних ствари, беше и 240 дин. новца.

После једног сата од прилике, мислећи да је свака опасност прешла, Петар остави своје склониште и изиђе на улицу, али га ту „задеси лоша срећа“, јер га ноћни стражар, који га нарочито очекиваше, ухвати и спроведе квартиру врачарском. Решењем истог кварта Петар је стављен под кривичну истрагу и у притвор због две опасне крађе, али је у притвору остао само три дана, па је 20. јуна тек. год. по подне из истог побегао.

У бегству је Петар остао равно месец дана. Ухваћен је 20. пр. мес. у селу Црној Трави на српско-бугарској граници у моменту, када је, издајући се за дуванског стражара, хтео прећи у Бугарску.

Вероватно је, да је овај крадљивац за време свога бегства учинио још какво казниво дело, па с тога, износећи му слику, молимо свакога, ко о њему ма шта рђаво зна, да то достави Управи гр. Београда с позивом на акт под Бр. 19108.

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Алекса Жујевић из Неменикућа, ср. космајског, за кога смо у 31-ом броју нашег листа јавили да се отргао испод земаљских власти, решењем начелства округа подунавског од 9. тек. мес. Бр. 12925., оглашен је за хајдука, пошто се у законом року није предао властима. Према овоме од данас је свакоме слободно Алексу убити.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА.

Јован Јовановић звани „**Пелагић**“, родом из Дервенте у Босни. 7. тек. мес. прогнат је на свагда у Аустро-Угарску по пресуди кварта савамалског Бр. 5891. Како је он до сада више пута протериван из Србије, па се из прогонства увек враћао, — то му сада износимо слику и скрећемо пажњу свима полиц., а нарочито пограничним властима на исту. Ако би Јован покушао нов прелазак у Србију треба га вратити натраг, а ако негде буде већ прешао треба га казнити за повраћај из прогонства и поново га прогнати у Аустро-Угарску.

Јован има 30 год., средњег је раста, смеђ је; на десној страни чела има белегу од посекотине; по занимању је лађар.

Поред тога, што је небројено пута испунио кажњаван од стране Управе гр. Београда због скитње и омањих крађа, Јован је у год. 1892. био осуђен на шест месеци затвора првост. судом за град Београд због крађе г. Шатнеру трговцу, а прошле год. био је под истрагом код кварта савамалског онет због крађе.

П О Т Е Р А.

Радојка — Љубица Стевановић, бив. проститутка и собарица у Београду, извршила је пре неколико дана једну замашнију крађу у Београду и побегла у унутрашњост Србије. Она је, по свој прилици, ступила негде за собарицу и то под лажним именом. Управа града Београда моли све полицијске власти, да ову мизерију живо потраже и у случају проналаска њој стражарно спроведу, пошто претходно пажљиво претресу и њу и ствари јој. Приликом тог претреса нарочиту пажњу треба обратити на један велики скупоцени брилијантски брош, који вреди преко 1000 динара. О крадљивици се, за сада, зна само то, да је родом из једног села у округу рудничком, и да је намеравала ићи у Ниш или Смедерево за собарицу. Слика њена, коју износимо, од пре је 8 месеци, али је вероватно, да се крадљивица сада много изменила, бар у погледу одела.

Јанко Вотуновић, родом из села Марковца, округа подунавског, који је био у притвору код начелника среза параћинског због железничког иступа, 4. тек. мца побегао је из притвора. Једновремено са његовим бегством побегао је од свог газде и **Милисав Спасић**, родом из Лешја. Оба бегунца немају више од по 12 год., омаленог су раста, црномањаста су, у оделу су сукненом. Начелник среза параћин. актом №17632, моли полиц. власти да их потраже и у случају проналаска њему спроведу. Они се могу спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 19164.

Станислав Димитријевић, родом из села Бачине, среза трстеничког, округа моравског, који је био под истрагом и у притвору код начелника среза ражањског због опасне крађе, 31. прошлог мца побегао је из притвора. Он има 18 год.,

средњег је стаса, црномањаст је; у оделу је сукненом. Наредљује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести начелству округа крушевачког с позивом на Бр. 8250, или Управи гр. Београда под Бр. 19205

Светислав Јанковић, из Вучића, ср. лепеничког и **Илија Стругарев**, из Бруснице, среза таков., осуђеници пожаревач. казног завода, 9. тек. мца у 4 часа по подне побегли су са осуде. Први има 24 год. стаса је високог, косе црне, очију зелених, у оделу је сукненом. Други има 51 год. средњег је стаса, просед је. Управа пожаревач. казног завода актом № 1719 моли све полиц. власти да бегунце живо потраже а у случају проналаска њој стражарно спроведу. Акт Управе гр. Београда № 19108.

Саво Стевановић — Крста Филиповић, б. келнер код Дамњана Димитријевића, кафец. оvd. ноћу између 30 — 31 пр. мца покрао је свога газду и однео му: у новцу 36 дин., један сребрни сат с ланцем, један никловани револвер са белим корицама и 6 дин. дувана. Он је родом из Призрена, има 20 год. средњег је стаса, црномањаст, сувоњав, на себи је имао пре извршене крађе црни половни капут и грао панталоне. Управа града Београда моли све полиц. власти да га у својим домањима живо потраже и у случају проналаска њој стражарно спроведу с позивом на акт под Бр. 19178.

Октав Анри Леру, бив. надзорник једне куће у Брислу и брат му **Раул**, бив. војник у истом месту, 1. тек. мца украли су 36.540.84 дин. једноме благајнику из Брисла и побегли. Први има 26 год., висок је 1.73 м., округлог је лица, косе и обрва плавих, има велики нос, мала уста и ниско чело. Други је висок 1.72 м., има 25 год округлог је лица, косе и обрва црних, бркова малих, црних, чела висока. Бриселска полиција потерницом Бр. 6855, моли све полиц. власти, да на ове бегунце обрате најстрожу пажњу, и у случају њихове појаве ухвате их и притворе. па о томе известе Управу гр. Београда с позивом на акт Бр. 19198.

Арсеније Марковић, бив. обућар из Краљева и **Вујица Ђорђевић**, бив. земљоделац из села Исакова среза ресавског — болесници болнице за душевне болести, 10. тек. мца побегли су из болнице. Први има 45 год., високог је раста, црномањаст је, добро развијен. Други је средњег раста, има 25 год., смеђ је, ћосав. Обојица су пак побегли у болничком оделу од белог сегелпуна. За одбеглим болесницима наредљује се тражење. Пронађене треба спровести управи поменуто болнице с позивом на акт под Бр. 1206, или Управи гр. Београда на акт под Бр. 19118.

Т Р А Ж Е С Е.

Светозара Атанацковића, родом из М. Мокрог Луга, ср. врачарског, окр. подунавског, тражи Управа града Београда актом Бр. 19114. Пронађеног треба стражарно спровести поменутој управи.

Марка Ђорђевића, званог „**Чалкун**“, познатог коцкара, чија је слика изашла у 22. броју нашег листа у прошлој години, тражи начелство округа ужичког актом Бр. 10372. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом начелству, или Управи гр. Београда с позивом на акт Бр. 19198.

Милеву Павловић из Мајдана, тражи начелство округа рудничког актом Бр. 9587. Пронађену треба стражарно спровести поменутом начелству, или начелнику среза таковског, с позивом на акт под Бр. 8361., или, најзад, Управи гр. Београда с позивом на Бр. 19206.

Душана Поповића, шлесера из Ниша, тражи начелство округа нишког актом № 15722. Пронађеног треба стражарно спровести помен. начелству или Управи гр. Београда с позивом на акт под Бр. 19515.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Уредник нашег листа налази се на путу и за неколико дана вратиће се. С тога молимо ону господу, која су му упутила писма, да се још који дан притрпе за одговор.